

УДК 658.5:005.21

Тугай В., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Адаптивне управління підприємством сьогодні є ключовим для виживання та процвітання в умовах швидких змін, зокрема у цифровій економіці. У сучасному бізнес-середовищі компанії стикаються з постійними викликами — це як динаміка ринкових змін, так і впровадження нових технологій, потреби споживачів та інноваційний тиск. Ці фактори змушують підприємства застосовувати гнучкі підходи до управління, засновані на швидкому реагуванні, адаптації та розвитку. На відміну від традиційного підходу, де процеси та структури зазвичай формуються як стабільні та жорсткі, адаптивне управління орієнтоване на гнучкість, децентралізацію рішень та постійне навчання.

Таблиця 1.

Основні характеристики адаптивного та традиційного підходів до управління

Параметр	Традиційне управління	Адаптивне управління
Орієнтація на процес	Структуровані, заздалегідь визначені процеси	Гнучкі, змінні процеси
Швидкість реакції	Низька	Висока
Прийняття рішень	Центральне	Децентралізоване
Здатність до трансформації	Обмежена	Висока
Навчання та інновації	Мінімальне	Постійне, інтегроване в стратегію

Процес формування адаптивної стратегії підприємства охоплює кілька ключових етапів, зокрема дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища. Це дослідження допомагає зрозуміти умови та обмеження, з якими стикається компанія, виявити можливості для розвитку й нові загрози. Формування варіантів можливих рішень, що здатні забезпечити гнучкість, дає змогу адаптувати стратегії відповідно до змінних потреб ринку та технологічних новацій. Вибір оптимальної стратегії є результатом комплексного аналізу вартості, ефективності та відповідності цілям підприємства, а впровадження обраної стратегії вимагає ефективного моніторингу та коригування в разі необхідності.

На формування адаптивних стратегій впливають численні зовнішні та внутрішні фактори, які визначають, наскільки швидко підприємство може реагувати на зміни. Зовнішні чинники включають тенденції в інноваційному розвитку галузі, рівень конкуренції та регуляторні вимоги. Внутрішні фактори охоплюють рівень цифровізації, наявність кваліфікованих кадрів, культуру інноваційного розвитку в компанії. Успішне формування та реалізація адаптивної стратегії дозволяє компанії підтримувати стійку конкурентоспроможність, підвищувати ефективність операцій та рівень залучення персоналу.

Таблиця 2.

Результати застосування адаптивної стратегії

Показник	До впровадження адаптивної стратегії	Після впровадження адаптивної стратегії
Швидкість реакції на зміни ринку	Низька	Висока
Впровадження інновацій	Обмежене	Постійне
Рівень залучення персоналу	Середній	Високий
Ефективність операцій	Середня	Висока
Конкурентоспроможність	Стабільна	Зростаюча

Впровадження адаптивного управління сприяє тому, що підприємство залишається мобільним, здатним швидко реагувати на нові виклики та користуватися можливостями, які надають сучасні технології, особливо такі, як штучний інтелект, Інтернет речей та хмарні платформи. Дослідження у цій сфері підтверджують, що адаптивне управління дозволяє зменшити ризики, пов'язані з ринковою невизначеністю, та надає підприємствам інструменти для ефективною трансформації. Це також забезпечує їхню готовність до довгострокового розвитку навіть в умовах непередбачуваних змін.

В умовах динамічної цифрової економіки здатність підприємства швидко адаптуватися до зовнішніх змін стає критичним фактором його стійкості та конкурентоспроможності. Адаптивне управління надає підприємствам необхідну гнучкість і дозволяє швидко реагувати на нові виклики, ефективно використовувати можливості сучасних технологій та забезпечувати безперервний розвиток. Формування таких стратегій потребує ретельного аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів, вибору оптимальних рішень і систематичного моніторингу результатів. Використання адаптивних підходів дає змогу підприємству підвищити ефективність операцій, залученість персоналу та впровадження інновацій, що загалом сприяє його успішному функціонуванню і розвитку в умовах постійної невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Алюшина Н. О. (2022) Розвиток інституту державної служби в умовах карантину та воєнного стану. Ефективність державного управління, зб. наук. пр, 1/2(70/71), 11–16.
2. Афанасьєва, В., & Вишнеvский, А. (2010). План модернізації державного управління: пропозиції щодо приведення державного управління та державної служби України у відповідність із принципами і практиками демократичного урядування. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу.
3. Борщевський, В. В., Василиця, О. Б., & Матвеев Є. Е. (2022). Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. Держава та регіони, Серія: Публічне управління і адміністрування, No 2 (76), 30-35.
4. Данилишин, Б. (2022). Якими мають бути стратегічні напрями відбудови національної економіки. Відновлено з <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022/>
5. Деякі питання реформування державного управління України. (2021). Розпорядження Кабінету Міністрів України. Відновлено з <http://www.kmu.gov.ua>
6. Дяченко, С. (2022). Як нам відбудувати Україну. Успішні світові кейси повоєнного відновлення. Укрінформ. Відновлено з <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3493522-ak-nam-vidbuduvati-ukrainu-uspisni-svitovi-kejsi-povoennogo-vidnovlenna.html>
7. Yankovoi, R., Stadniichuk, R., Zhosan, H., Garafonova, O., Biriukov, I. INNOVATIVE TRANSFORMATION OF A FINANCIAL INSTITUTION IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION AND ITS IMPACT ON SOCIAL CONFLICT MANAGEMENT *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice* This link is disabled., 2024, 2(55), pp. 75–88 DOI: 10.55643/fcapter.2.55.2024.4386